

ՀԻՔԵԱՅԷՅԻ

ԱՐԶՈՒ ԻԼԷ ԳԱՆՊԷՐ

ԻՅԻ ԲԱԳԻՊԱԶ ԱՇԸԳՄԱՇՈՒԳԼԱՐԸՆ ՀԻՔԵԱՅԷՍԻ

ՎԷ

ՍՈՒՋԻՇԼԻ ՊԷՅԻԹՎԷՐ ԻԼԷ ՎԱՍՅ ՕԼԸՆՄԸՇ

ԱՍԻԹԱՆԷ

1875

Fa
2630/100

ՀԻՔԵԱՅԵՅԻ

ԱՐՁՈՒ ԻԼԵ ԳԱՆՊԵՐ

Բավիեանը ախպար վէ նազլիեանը ասար շէօյ-
լէ ըիվայէթ իտէրլէր քի, զէմանը էվայիլտէ աշդ
աթէշի իլէ սուզան վէ մո-հապէթը ճանանէ տիւ-
չար օլան հէր քէսին, լիսանընտա մէշհուր օլան
Արզու իլէ Գանպէր հիքեայէսի, օգուՆուպ տին-
լէմէյէ շայէսթէ, վէ հէր ահպապա պիր թանէսի
պապէսթէ օլմադըլա, անըն իպթիտասը շու վէշհ
իլէ պէյան օլուՆուր շէօյլէ քի:

Խօրասան տիյարընտա պիր շէհըրը մէշհուր օ-
լուպ, պու շէհրին չօգ մարիֆէթ վէ սէնաաթ,
վէ կէօնակէօն հիւնէրլէր իճրա իտէն ատէմլէրի
օլուպ, պու զայրէթլի ատէմլէր, մալլէրինի քէ-
մալի իսթիրահաթ վէ էմնիյէթ իլէ քեարպանլա-
րա եիւքլէտէրէք, պազիրկեանլար վասէթասըրիլէ
էթրաֆ ու էքնաֆէ կէօնտէրուպ սաթմագտա
օլտուՆլար, պու մէմլէքէթին պէյլէրինտէն հօճա
Պէհրամ նամընտա զայէթ զէնկին պիր թիւճճար
վար իտի, քէնտիսինէ պազիրկեան պաշը իւնվա-
նը վէրիլտիյի ճալտէ. Աճէմտէ, Բուճտա, Հին-
տիսթանտա, պիր չօգ օրթագլարը օլուպ ախգ ու
իթա իտէր, վէ մալինին հիսապընը պիլմէզ իտի.
Փագաթ պու ճիւմլէ ֆագըր ֆուգարա, վէ եէ-
թիմլէրի սէվինտիրուպ, սայքի քէնտի վագթինին
խաթէմի օլմադըլա հէր քէստէն մէտհ ու սէնա
իտիլիր իտի:

Պսւ զէնկին ատէմին տարը տիւնեատէ իքի էվ-
լատը օլուպ, պուՆլարտան պիրի պապապընըն

Deutscher
Morgenländischen
Gesellschaft

քեաթիպլիյինի իտէր իտի, քիւչիւյի ալթը եաշըն-
տա հէնուզ չօճուզ օլմաղըլա մէքթէպէ կիտէր
իտի. կիւնլէրտէ պիր կիւն հօճա Պէհրամ հաճճը
շէրիֆէ կիթմէյէ նիյէթ իթտիյինտէն, պէօյիւք
օղլուներ եէրինէ պըրագարագ, քիւչիւք օղլուներ
վէ հարէմինի պէրապէր կէօթիւրմէք իւզրէ լէ-
վագիմաթընը թէտարիք իթմէյէ պաշլատը, վէ
պու եօլճուլուզ մինասիպէթի իլէ ճէմիյէթ վէ
զիյաֆէթի թամամ իթտիքտէն սօնրա, ահպապ-
լարըլըլա վէտալաշարագ, պիր Հինտ քեարպանը
յըլա եօլա ըէվան օլտուլար. պիր էյամ կիտիլ-
տիքտէն սօնրա, եօլ այրըլուպ՝ Պէհրամ պէյ, էվ-
լաա ու այալի իլէ, Գանտէսին հիճագ եօլու տէ-
յուպ կիթմէյէ պաշլատը:

Էննայի ըահտէ պիր կիւն հարամիլէր պուճլա-
րըն էթրաֆընը սարուպ մալլէրինի թէքմիլ եաղ-
մա իթտիքտէն սօնրա, պիր չօճուզ վէ պիր տէ
խըտմէթքեար եարալը օլտուղու հալտէ տիկէր-
լէրինի թէլէֆ իթտիլէր, խըտմէթքեար հարամի-
լէրին պիրինէ եալվարուպ, «աման պիրատէր պու
մասուճ իլէ պէնի ազատ իտին, զիրա պէն պու
չօճուղըն պապասընտան չօգ էյիլք կէօրտիւճ,
վէ նիյմէթինի եէտիճ, պարի տաղլարտա դալուպ
թէլէֆ օլմասըն» տէյու եալվարընճա, իչլէրին-
տէն պիրի. «ալ չօճուղու տա պուրատան տէֆ
օլ կիթ » տէտի:

Խըտմէթքեար չօճուղու արգասընա ալուպ աճ
թագսիր պիր սու քէնարընա վասըլ օլտու. վէ
չօճուզ աղլամայա պաշլայընճա. «իլահի պու մա-
սուճըն հալի սանա մալիւճ տիր» տէյուպ տու-

րուրքէն, եօլտան պիր ատէմ կէլուպ պունլար-
տան ահվալի սուալ էյլէտի, անլէր տախի, պաշ-
լարընա կէլէնի խապէր վէրտիլէր, եօլճու տախի
մէրհամէթլի պիր ատէմ օլտուղունտան պիր մրդ-
տար էթմէք վիրուպ չօճուղու սէվտի, խըտմէթ-
քեար եօլճույա. « էյ պիրատէր պէն պիչարէ վէ
ճանրմտան օսանմըչ պիր ատէմիմ, պու չօճուղու
ալըպ քէնտինէ ճան էվլատը իտէրսէն սէվապ
սահապը օլուրսուն » տէտիյինտէ, օլ տախի չօ-
ճուղու ալըպ քէնտի էվլնէ կէօթիւրտի. վէ գա-
րըսընա վուգույի հալի նագլ իտինճէ, գարը
« գօճաճըղըմ, պու էլ էվլատը տըր պիզէ եարա-
մագ » տէտի իսէ տէ, տինլէմէյուպ ալը գօյտու:

Պու ատէմին մախլասը չավուչ օլուպ պիր գըզը
վար իտի քի, անըն իսմինէ Արզու գօյտուղու կի-
պի, ճան էվլատը ալմըչ օլտուղու չօճուղը տախի
Գանպէր թէսմիյէ գըլտը, Չավուչըն Մուչ շէհրին-
տէ պիր պէյ գարնտաչը օլուպ՝ օլ մահալէ կէլ-
տիքտէ, օղլանը կէօրտիւ, վէ գարտաչընա « պի-
րատէր պու օղլան սէնին մի տիր » տէյու սուալ
իտինճէ, Չավուչ, մաճարայը գարընտաչընա նագլ
իտուպ, « եալընըզ գըզ պէնիմ տիր » տէյինճէ.
օլ տախի « էօյլէ իսէ պիրատէր պէնիմտէ պիր օլ-
լում վար, պունլարը պիրի պիրինէ նամգէտ իտէ-
լիմ » տէտի, Չավուչ տախի « բէք կիւզէլ օլուր »
տէյէրէք, մէրգոււմըն թէքլիֆինի գապուլ իթտի,
վէ հէման նըչան ալըպ վէրտիլէր, վէ մէրգոււմ
պիր գաչ կիւնտէն սօնրա վէտա իտուպ քէնտի
մէմլէքէթինէ կիթտի:

Պիր քաչ սէնէ սօնրա Չավուչ վէֆաթ իտուպ,

Արզու իլէ Գանայէր եէթիմ գալտըլար . վալիտէսի
պունլարը մէքթէպէ վէրտի . գըզ պիր քաչ սէնէ
զարֆընտա օ գատար իլիմ թահսիլ իթտի քի-
տիկէր չօճուղլարա խալիֆէ օլտու . տէրտիմէնտ
Գանայէր տախի . մէգըլըր չօճուղլարըն իչինտէ
պուլունույօրուտը . պունլար օն իւչէր եաչլարընա
կիրտիլէր . վէ Արզու Գանայէրէ մուհապէթ ի-
տուպ սէօզ աթմաղա պաչլայընճա . Գանայէր
«պըրէ գ'ըզ սէն տէլիմի օլտուն սէն պէնիմ գըզ
գարնտաչըմըն . հիչ պէօյլէ սէօզ սէօյլէնիրմի»
տէյինճէ . Արզու ճէվապ վիրուպ «խայըր էֆէն-
տիմ սէն պէնիմ գարնտաչըմ տէյիլսին . էկէր
գարտաչըմ օլայըտըն . կէօյնիւմ պու տէրէճէ
մուհապէթ իլէ սանա տիւչմէզ իտի» տէտի իսէ-
տէ , եինէ Գանայէր օրալարտա օլմայօրուտը . նի-
հայէթ Արզու , «պագ էֆէնտիմ պէն սէնի ճան ու
տիլտէն սէվէյօրում . սէնտէ պէնի սէվէրմիսի՞ն
եօգսա սէվմէզ միսին . եարըն գըյամէթ կիւնիւն-
տէ իքի էլիմ եագանտա օլտուն» տէտի . Ֆագաթ
Գանայէր . եինէ օրալարտա օլմատը :

Պունլար . եինէ մէքթէպէ կիտուպ կէլիրլէր
իտի . վէ գըզ օ գատար շաիր օլտու քի օգումասը-
նը պիւսպիւթիւն ունութտու . խօճասը պու հալէ
թաաճիւպ իտէրէք» գըզըմ սէն պունճա չօճուղա
խալիֆէ իքէն . շիմտի ճիւմլէսի սէնի կէչտիլէր ,
պունըն սէպէպի նէ՞տիր տէյու սուալ իտինճէ .
Արզու տախի . ա՛հ խօճա էֆէնտի . էկէր տիլէր-
սէն պէնի էօլտիւր . պէն Գանայէրէ աչըգ օլտու-
ղում իչին օգումայը ունութտում» տէտի . խօճա
տախի պագ գըզըմ , աչգ տէտիքլէրի պիզլիմոէ

պաշրմըզտան կէշտի. բէք կիւճ շէյ տիր. լաքին
սէն պէնիմ եանըմտա. Գանպէրէ սէօզ աթը վէր.
պագալըմ Գանպէր նէ ճէվապ վէրիւր տէտի. Ար-
զու տախի խօճասընտան եիւզ պուլուպ. անըն
եանընտա Գանպէրէ սէօզ աթմաղա պաշլատը.
Գանպէր իսէ «սո՛ւ» պըրէ էտէպսիզ գըզ. թէն-
հատէ սէօյլէտիյին սէօզլէր եէթմէյօր մը» տէտիք-
տէ. խօճասը, Գանպէր, գըզըն խաթրընա տօ-
գուճմա. եօգսա սէնի ֆէնա եաբարըմ» տէտի :
վէ Գանպէր տախի նաչար սիւքիւթ էյլէտի : —
Խօճասը, գըզը թէնհատէ պուլուպ. Արզո՛ւ պի-
լէզիյինի պանա կէթիւր իւզէրինէ թըլըսըմ իտէյիմ
սէն անը պիր եէրէ պըրագ. Գանպէր անը պուլ-
սուն, վէ սէնին աշգընտան ծնատա նասիպ օ-
լուր » տէտի. Գանպէրին իշտէն խապէրի եօ-
ղուտու. գըզ պիլէզիյի խօճայա վէրտի, օ տա-
խի օգուճմաղա պաշլատը. օ վագըթ պիր գօճա
գարը կէլուպ. շու գարշըքի տուրան գըզ քի՛մ-
տիր » տէյու սօրտու. գըզ Գանպէրէ. «սուս պա-
գալըմ շու գարը նէ սէօյլէր» տէտի խօճա տախի
օ գըզ չավուշուն գըզը տըր, «օղլան քի՛մին տիր»
տէտի, գօճա գարը. «օղլան չավուշըն օղլու տէ-
յիլ տիր. զիրա պէն անըն տիւյիւնինի պիլիւրիմ.
անըն պիր գըզը վարըտը ամմա, օղլու օլտուղը-
նը պիլմէյօրում» տէտի. խօճա տախի, «պու պիր
պէյ զատէ իմիշ. անասընը պապասընը հարամի-
լէր էօլտիւրմիշ, անտէն չավուշ պունը քէնտինէ
ճան էվլատը իթմիշ » տէտիյինտէ, Արզու « եա
Գանպէր պէն սանա տէմէտիմ մի իտի, իմտի սէվ-
կիւլի Գանպէրիմ, պէն սէնի ճանտան սէվէյօրում»

սենտէ պէնի սեվէ՞րմիսին. էկէր սեվմէզ իսէն,
քէնտի քէնտիմի հէլաք իտէճէյիմ» տէտի:

Գանպէր ճէվապ վիրուպ. « հէլէ պիր էվէ վա-
րալըմտա. պիր լէօպ իլէ վալիտէմիզտէն տօղրու
պիր խապէր ալալըմ. էյէր դարնտաշ իսէք. պու
մուհապէթտէն Ֆարիզ կէլմէլիսին. եօգ էկէր
տէյիլ իսէք օ վազըթ պէնտէ սէնի սեվէրիմ»
տէյուպ ահա իյլէտիլէր, պունլար մէքթէպտէն
ազատ օլուպ էվէ կէլտիլէր կէօրտիւլէր քի, ա-
նալարը խամուր եօղուրույօր, վէ մէրգումէ Ար-
զույա «գըզըմ. էլիմ խամուր իչինտէ տիր. պանա
պիր սու կէթիր» տէտի, Արզու, գըրպայը ալուպ
սույա կիթմէքտէ օլտուն. Գանպէր տախի. վալի-
տէսինին մէմէսինէ սարըլարագ էմմէյէ պաշլատը,
գըզ նիչին էմէրսին տէյուպ զավղա իթտի. վալի-
տէսի տախի» օղլում սիւտ գըզըմ տըր. սէն է-
վէլտէն ումմատըն ամմա իշթէ հագըգաթի հալ
պուտուր» տէտի:

Արզու, սույա կիթտիյինտէ պիրազ կէճիքմիշ
օլմաղլա վալիտէսի Գոնպէրէ. «օղլում գըզ կէլ-
մէտի. աճապ նէրէտէ դալար, վար պագ» տէ-
յինճէ. Գանպէր տախի էլինէ պիր պագրաճ ալուպ
կիտէրիքէն. Արզու պագտըքի Գանպէր սույա կէ-
լիյօր. հէման պիլէզիլինի չըգարըպ չեշմէնին իւ-
զէրինէ պըրագարաք էվէ տէճնտիյինտէ Գանպէ-
րին գարշուսընա չըգընճա. Գանպէր. «Արզու պիր
մըգտար պէքլէ. պէնտէ պագրաճը տօլտուրա-
յըմտա պէրապէր էվէ տէճնէլիմ» տէտի, Գանպէր
չէշմէյէ կէլուպ պագտըքի պիր պիլէզիք վար.
ալըպ. » պունտան էյի գըումէթ օլմազ» տէյէրէք

գօյնընա գօյտը . վէ իշթէ օլ սաաթ Գանպէրին
 տէրուհինէ աթէշի աշգ տիւշիւպ . պագրաճը տօլ-
 տուրմաղա թահամիւլի դալմատը . վէ Արզունըն
 եանընա կէլիւպ տէտի . » էյ Արզո՛ւ . սէն պու
 գատար պէյիթլէր սէօյլէրսին . պանատա էօյրէթ
 քի . պէնտէ սէօյլէյիմ » տէտի . Արզու տախի » էյի
 ամմա պէօյլէ օլմաղ . « էն աղզընը աչ կէօրէյիմ քի
 պէնիմ աշգըմտան սանատա նասիպ օլտուն » տէտի ,
 Գանպէր տախի աղզընը աչուպ , պիրի պիրլէրինին
 աղըզլարընա թիւքիւրտիլէր . իքիսինէ տախի շա-
 իրլիք նասիպ օլտու , Արզու , գաստէն պագտըքի .
 պիլէզիյի եօգ տըր , օլ վագըթ պէյիթ սէօյլէմէյէ
 պաշլատը , պագալըմ նէ տէտի ,

Ա.Լ.Տ.Ը ԱՐՁՈՒ

Գըրպամը սույա տալտըրտըմ
 Տօլտու տէյի գալտըրտըմ
 Սանա տէրիմ ճանըմ Գանպէր
 Պէն պիլէզիյիմ չալտըրտըմ

Ա.Լ.Տ.Ը ԳՍ.ՆՊԵՐ

Էվինիգէ վարմատըմ
 Ղօնչէ կիւլին տէրմէտիմ
 Սանա տէրիմ ճանըմ Արզու
 Պէն պիլէզիք կէօրմէտիմ

Ա.Լ.Տ.Ը ԱՐՁՈՒ

Ա.գ գօյուն գուզուլու տըր
 Եարիմ շէքէր սէօզլիւ տիր
 Պիլէզիյիմին իւսթիւնտէ
 Թըլըսըմ եագըլը տըր

ԱԼՏԸ ԳԱՆՊԵՐ

Իյիտ կերմէք մերտանէ
 Աշըգ կելիւր մէյտանէ
 Պէն Արզունըն եօլունտա
 Ճանըմ գօյտոււմ մէյտանէ

տէյուպ. խանէլէրինէ կիթտիլէր, պիր կիւն ար-
 թըգ Գանպէր. հատտը պիւլիւղէ իրուպ Արզու
 խան Գանպէրէ նազու խիթիղնայէ պաշլայարագ
 քէնտիսինի իխֆայէ չէքտի. պիչարէ Գանպէր իսէ,
 աշգիլէ աշիւֆթէ հալ վէ սէրմէսթը հայրան օլ-
 տու. էմմա արատէն շօգ զէման մուրուր իթտի.
 պիր կիւն Արզու խան. անասընտան իզին ալուպ.
 թէֆէրիւճ իչիւն պիր պաղչէտէ սէյրան իտէր-
 քէն. կէրաիւքի պաղչէ գաբուսը էօնիւնտէքի
 սահրատէ. Գանպէր եաթուպ ույուեօր. Արզու
 խանըն սապրէ մէճալի գալմայուպ, զարուրի
 Գանպէրին պաշը ուճունա վարարագ օթուրտու.
 վէ պու պէյիթի սէօյլէտի.

Շէֆթալու աղաճլարը
 Տիւրլի չիչէք պաշլարը
 Գուրուլու եայէ պէնզէր
 Գանպէրիմին գաշլարը

տէյէրէք տէրունի տիլտէն ահ, վէ այինէյի ֆէլէ-
 յի սիյահեիլլէտի. տէրտիմէնտ Գանպէր ույանուպ
 պագտըքի. արզու խան պաշը ուճունտա օթու-
 րույօր. Գանպէր՝ պին ճան իլէ գալգուպ Արզու
 խան իլէ միւտահիպէթէ պաշլատը. կեան մուհա-
 պէթ կէան հասրէթ, կեան իշթիեագը կիւնակիւն
 վէ նազու նիյաղտէ իքէն, պագը քիմսէլէր կելիւպ

սէօղլէրինէ մանի օլտուլար. պիչարէ Գանպէր
սաղընը ալուպ, վէ գըզըն աշգըյըլա մէճնուն կի-
պի տաղլարա տիւշիւպ պու պէյլիթ լէրի սէօյլէտի:

Արզունըն պիւլպիւլ տիւլի
Տիվանէ գըլտը պէնի
Պիր տախի կէօրսէմ եիւզին
Ֆէտա գըլսամ ճան ու թէնի

Կիճէ կիւնտիւզ տայիմա աղլէյուպ եինէ շէհիրէ
կէլտի. վէ Արզունըն սաքին օլտուղու մահալլէյի
տօլաշմաղա պաշլատը. վէ ահ իտուպ կէշէրքէն
Արզու խանէ խապէր վէրտիլէր, Արզունըն պա-
պասընըն շէհիրտէ պիր պաղչէսի վար իտիքի, եօ-
լուն իւսթիւնտէ օլտուղընտան, ալէմ կէզիւպ
կէօնիւլ էյլէնտիրիր իտի. Գանպէր տախի վալի-
տէսինէ » պուրատա սըգըլըյօրում պիր քաշ կիւն-
պաղչէյէ կիտուպ էյլէնէյիմ» տէյու իզին ալտը.
պաղչէնին քէնարընտա պիր շէշմէ օլմաղըլա. ան-
տէ Արզունըն կէլմէսինէ միւնթաղըր օլտու. Ար-
զու տախի կէլուպ. էսիրի աշգ օլան Գանպէր
մէրգուլմէյի իսթիգպալ իթտի, վէ օլ տախի,

Չարիսը շէնպէրիմ կէլտի
Միոքի անպէրիմ կէլտի
Վաճիպ տիր գարշու վարմազ
Աշք Գանպէրիմ կէլտի

Գըզ պու պէյլիթի սէօյլէտիյինտէ. Գանպէրին տա-
խի ագըլ պաշընտան կիտէրէք մէսթ ու հայրան
օլուպ գալտը, վէ պիր մըգտար սօնրա քէնտիսինի
թօբլայըպ պու պէյլիթի օգուտը.

Արզում հիչ Թանումազմըսըն
Սէվտիյիմի պիւմէզմիսին
Ճանըմը օտէ եագտըն
Սէլամըմ ալմազմըսըն

Ա.Ն.ՏԸ ԱՐԶՈՒ

Գանպէրիմ նուր գանտէ տիր
Հագգա լայըգ պէնտէ տիր
Կէօզլէրիմ ըագիպ կէօզլէր
Գուլագլարըմ սէնտէ տիր

տէյուպ, պիր զէման հայրան գալտըգտան սօնրա
պագտըքի Գանպէր ճէվապ վէրմէյօր,

Պէնիմ կիւզէլ Գանպէրիմ
Գօրգարմըսըն անպէրիմ
Ճանըմ եօլունա գուրպան
Ալէյքիւմ սէլամ Գանպէրիմ

պու հալ իլէ պիրաղ մուհապէթ իտէլտիքտէն
սօնրա Գանպէր՝ Արզու խանըն պէլինէ սարըլմագ
իսթէյինճէ, Արզու շէքինիւպ «էյ՝ Գանպէր, նիւ-
շիւն սապըրսըզլըգ իտիյօրսոււն. զիրա հէր իլմին
պաշը սապըր տըր տէրլէր» տէտի, վէ տէրտի-
մէնտ Գանպէր Արզունըն էլինէ եաբըշուպ էօբ-
մէք իսթէտի. Արզու խանըն պաղը հիւանիւնէ
պաղիպան օլմաղլա՝ նիշէ շէֆթալուսըն միւրատ
իտուպ. վէ Արզու խան տախի ֆըրսաթ կէօզլէ-
յէրէք էլինի շէքտիյինտէ. օլ նազիք բարմաղընտան
խաթէմ տիւշուպ գըրըլը վէրտի, Արզու խան.
աշիւֆթէսի օլան Գանպէրին եիւզիւնէ պագարագ

Գանպէրիմ նէ աճիպ ճանօրն
Կէօյնիւմ իչինտէ սուլթանսըն

Երկրային ճիշտին գրողն
Իքի գօլարն գրողն

Արզու խան. պու պէյթի նազ ու լաթիֆէ մէ-
գամըյըլա սէօյլէտի իսէտէ. Գանպէրին կիւճիւնէ
կիթտիյինտէն Արզու տախի. տէտիյի սէօղէ նա-
տիմ օլտու. վէ Գանպէր քիւսիւպ կիթտիյինտէ.
Արզու ահ իտէրէք վէ աղլայարագ պու պէյթի
սէօյլէտի,

Ահ էյլէտիմ էօզիւմէ
Էլիմ վուրտում տիզիմէ
Քիւսաիւրտիմ Գանպէրիմի
Արթըգ պագմագ երկրիւմէ

տէյէրէք էվինէ կէլտի, Գանպէր տախի աթընա
պինուպ կիտէրէքէն աթ իւրքէրէք Գանպէրի եէ-
րէ տիւշիւրտիւ, վէ Գանպէրին գօլու գրողլարագ
ագլը պաշընտան կիտիպ պիր զէման պիհուշ գալ-
տը, վէ պու պէյթի սէօյլէտի,

Եարալը օլտու գօլում
Քիմսէ պիլմէյօր հալիմ
Վարըն սէօյլէյին հալիմ
Աճըսըն Արզու խանըմ

Արզունըն Մասում բաշա նամընտա պիր գար-
տաշը օլուպ անըն խանէսինէ կէլտի, Մասում
բաշա պունլարըն հայլէրինէ վագըֆ իտի, Գան-
պէրէ սուալ էյլէտի, Արզու տախի, մաճէրայը
մէրգումա պէյան իթտի, վէ աղլամայա պաշլա-
տը, հէման Մասում բաշա, էթրաֆը արամաղա
պաշլայուպ կէօրտիւ քի, Գանպէր աթտան տիւ-
շիւպ եաթըյօր վէ հէնուղ ագլը պաշընա կէլմէ-

միշ, Մասուամ, հէման Գանպէրի ալուպ խանէսինէ
կէօթիւրտիւ, վէ Գանպէրին գօլունը սարտը,
սօնրա կէլիւպ Արզույա խապէր վէրմէքլէ « էկէր
միւմքիւն իսէ խաթըր սօրմա պէհանէսի իլէ կէօ-
րիւշէսին տէտի, Արզու խանըն ագլը պաշընտան
կիտուպ Ֆէրեատ ու Ֆիզանէ պաշլատը, վէ « ան
նէ օլայտը տիլիմ գուրուեայըտը տա Գանպէրին
գօլու գըրըլսըն տէմէյէ իտիմ » տէյու նէտամէթ
իթմէքտէ օլսուն, Գանպէրին ագլը պաշընա կէ-
լիւպ կէօրտիւ քի Արզու խան պաշը ուճունտա
աղլայօր, հէման եիւզիւնիւ շէվիւրէրէք իշպու
պէյիթի սէօյլէտի,

Շէհրիմիզին ատը ըէվապիւ
Սէօյլէ մի օլուր գավիւ
Շիմտէն սօնրա իսթէմէմ
կէօզիւմ էօնիւնտէն սավուլ

Ա.Լ.ՏԸ Ա.ՐԶՈՒ

Եէլլէր կիպի էսէրիմ
Ջիւլֆիւնտէն թէլ ասարըմ
Մասուամ բաշա բըշագ վէր
Բարմագլարըմ քէսէրիմ

Ա.Լ.ՏԸ ԳԱՆՊԵՐ

Պէօյլէ մի տիր աշըգ քեարի
կէլ իթմէ սէն պու էֆքեարի
Գաստ իլէ մի սէօյլէրսին
էօլտիւրմէյէ Գանպէրի

Ա.Լ.ՏԸ Ա.ՐԶՈՒ

Եէրի կէօյիւ եարատան
Աղեար չըգսուն արատան
Տօսթ տօսթտան օսանուր մը
Պէօյլէ ուֆագ եարատան

ԱԼՏԸ ԳԱՆՊԵՐ

Ներկիզին ուճը սաչագ
Սէվերսէ պէնի կերչէք
Գարընտաչ վեր պունա բըչագ
Աճէպ քէսերմի կերչէք

ԱԼՏԸ ԱՐՁՈՒ

Հէյ Գանպերիմ Գանպերիմ
Միսք իլէ հօտ անպերիմ
Պիր բարմաղըմ տէյիլ ա
Պէն ճանըմա գըյարըմ

տէրտէմէզ, բըչաղը գաբտը, վէ բարմագլարընը
քէսմէյէ պաչլատը, շէօյլէ քի օրթալըգ գան ըէ-
վան օլտու, պիր զէմանտէն սօնրա Գանպերին
ագլը պաչընա կէլիւպ, Արզուներն վալիտէսինէ
խապեր վերտի, պիչարէ գատըն, գըղընըն Գան-
պերին ուղրունա բարմագլարընը քէստիյինի, վէ
գան իլէ միւլէմմա օլտուղընը կէօրիւպ Ֆերեատէ
պաչլատը, վէ սօնրա տախի հիտէթլէնիպ գըղը-
նա քիւֆր ու հագարաթ իտինճէ. Արզու խան,
վալիտէսինէ, « էյ վալիտէ, նիչին պէօյլէ ղագէ-
պանէ սէօյլէնիպ տուրուրսուն, սէն հիչ աչըղլա-
րըն հալինտէն պիլմէզմիսին, սէնին պաչընտան
աչըղլըգ կէչմէտի մի» տէյինճէ, վալիտէսի «պը-
րէ մէլունէ այըպ տէյիլ մի տիր, նէ տիր սէնին
պու էթտիյին իչլէր, սէն ութանմագմըսըն պիզի
էլլէրին լիսանընա տիւչիւրիւպ ըրսվայի ալէմ էյ-
լէտին, թէքմիլ նամուսը արը ղայպ իթտին» տէ-
տիյինտէ, օլ վագըթ Արզու պէյիթ սէօյլէմէյէ
պաչլատը,

Գանալէրիմ ճանլէր ճանի
Սուչ մը տըր սէվմէք անի
Պէն ճանըմա գնյարըմ
Բարմաղըմ քէոմէք գանի

Ա.Լ.ՏԸ Ա.Ն.Ա.ՍԸ

Գըզ գանի՞ եիւզին սույը
Րիւսվայի խաւք գըլտըն պէնի
Պիզ էվէ կիտէլիմ տէ
Կէօր նէ իտէմ պէն սէնի

Ա.Լ.ՏԸ Ա.ՐԶՈՒ

Էյ անա կէօյնիւմ շիշէ
Գօրգարըմ էլտէն տիւշէ
Ճանընա գըյմատը մը
Վէրէգէ իլէ կիււշէ

Ա.Լ.ՏԸ Ա.ՐԶՈՒ

Չէքէրիմ ճէվր ու ճէֆա
Սէօյլէ քիմ պուլամ վէֆա
Ճանընա գըյմատը մը
Միհր իւսթիւնտէ վէֆա

Ա.Լ.ՏԸ Ա.ՐԶՈՒ

Պէն տէյէյիմ եէր եէրին
Աչայըմ կէօնիւլ սէյրին
Ճանընա գըյմատը մը
Ֆէրհատ իւսթիւնտէ Շիրին

Ա.Լ.ՏԸ Ա.ՐԶՈՒ

Լէյլանըն պազ աշգընա
Մէճնուլն օլտու տիվանէ
Եիւճէ տաղլար պաշընտա
Կէյիքլէր եարտը եուվա

ԱԼՏԸ ԱՆԱՍԸ

Օլաճագ օլտու սանա
Իշիտէն շաշար հալա
Գըզ սէն ութանմազմըսըն
Նէ տիր տէտլյին պանա

ԱԼՏԸ ԳԸԶ

Բարմաղըմ պաթտը գանա
Գուլ միւթի կէրէք ճանա
Գանպէրին աշըգըլըմ
Իշթէ պէօյլէ պիլ անա

Արգու խան, վալիտէսինէ պու պէյիթ իլէ ճէվապ
վէրինճէ տէրտիմէնտ վալիտէսի տախի,

Պըրէ պաշը սաշը գըսա
Ճանընը թութտու թասա
Պէն տիւյիւն իտէյիմ տէրքէն
Տիւյիւնիւմ տէօնտիւ եասա

ԱԼՏԸ ԳԸԶ

Կիւլ ըսլաթտըմ թաս իլէ
Եարի սէվտիմ ճան իլէ
Պէնի եարտէն այըրան
Էօմրիւ կէչսին եաս իլէ

տէտիքտէ, անասը պագտըքի ասլա նասիհաթ
քեար իթմէյօր, պաշտտը միւտահանէ եօլունտա
«գըզըմ, էլ պիզէ նէ տէր, սէն պիր պէլայա օղ-
րամըշըն, կէլ էվէ կիտէլիմ տէ պիր մէշվէրէթ
իտէլիմ, պագալըմ սօնու նէրէյէ վարըր» տէտի,
էվէ վարտըգլարընտա Գանպէր իշէ ալեան օլուպ
վալիտէսինէ:

Սըրմըսըն սըրտաշմըսըն
Կէօզիւմ իւզրէ գաշմըսըն
Պէն սանա աննէ տէտիմ
Ս.րզու պանա գարտաշմըսըն

Վալիտէսի կէօրտիւ քի պուճար պիւրի պիւրէրի
իլէ ալմըշլար վերմիշլէր. պուճարա սէօզ ան-
լաթմագ գապիլ տէյիլ. հէման անլէրիլէ պէրա-
պէր էվէ տէօնաի. վէ պիւր գուզու բիշիրուպ իշի-
նէ գէհիր գօյտուգտան սօնրա. Ս.րզույա ճգըզըմ,
Գանպէր իլէ սագըն եէմէք եէմէյէսին, չիւնքի ա-
յըպ տըր տէտի, Ս.րզու տալի վալիտէսինէ պու-
նը սէօյլէտի.

Գազ ուչար հալգա հալգա
Պօյնուճա ալթուն հալգա
Աննէ ագլըն եօգ մը տըր
Մէլամէթ օլտուն հալգա

Գանպէր. Ս.րզունըն մահզունիյէթինի եիւզիւն-
տէն անլայուպ պու պէյթի սէօյլէտի.

Գաշըն նիշիւն չաթմըշսըն
Ղայղուլէրէ պաթմըշսըն
Էօնիւնտէքի գուզույա
Ս.ղուլէրմի գաթմըշսըն

Ս.Լ.ՏԸ Ա.ՐԶՈՒ

Սանմա Գանպէրիմ սանմա
Սէօզիւնտէն աուլա տէօնմէ
Էօնիւնտէքի գուզույա
Շէքէր գաթսալար եէմէ

Գանպէր, Ս.րզու խանտան պու սէօզիւ իշիտիննէ.

մատուցելին նէ օլտուղընը անլայրպ գուզույը եէմէ-
տի . վէ սահրալէրէ չէքիլուպ աթէշի աշգ իլէ
սազընա եարըշարագ էյլէնիյօրուտը . Արզու խան
տախի Գանպէրին արգասընտան սահրայա կիտէ-
րէք . աշըզընա « կէլ Գանպէրիմ պանա ճէվր ու
ճէֆա իթմէ , զիրա սէնին աշըզն պէնիմ ճիյէրիմի
քէպապ իթտի » տէտի . Գանպէր տախի պու պէ-
յիթիլէ ճէվապ վէրտի ,

Ճիվանըմ կեանի տէլիլ
կեան շատ օլուր կեան մէլիլ
Սանա վէրտիյի աշգը
Պանա տա վէրտի ճէլիլ

պու հալ իլէ Արզու խանըլա պէրապէր սազ ու
սէօզէ , վէ նազ ու նիյազէ մէշղուլ օլտուլար , վէ
պիրի պիրլէրինին եիւղլէրինէ հէյրան օլարագ
պէյիթլէր սէօյլէտիլէր ,

Ա.Լ.Տ.Ը Ա.Ր.Ձ.ՈՒ

Թէլլէրի տիք Գանպէրին
Գօգար միսք ու անպէրին
Կէօյսիւնտէքի տիւյմէլէր
Գանլուսը տըր Արզունըն

Ա.Լ.Տ.Ը Գ.Ա.Ն.Պ.Է.Ր

Պէհանէ իթմէ տիւյմէյի
Եար իչին եաշ տէօքմէյի
Իքի կէօնիւլ պիր օլունճա
Չէքէր գըրար տիւյմէյի

Ա.Լ.Տ.Ը Ա.Ր.Ձ.ՈՒ

Գանպէրիմ կիւլ տիր նաղիք
Գօյ գաթսուն ալթուն եիւզիւք
Ահտըմ օլսուն էօլիւնճէ
Թագմայըմ ալթուն եիւզիք

ԱՂՏԸ ԳԱՆՊԵՐ

Արգուճըն բարմաղը նազիք
 Բարմաղընտա ալթուն եիւզիւք
 Հէր կիւն պէլինի օխշար
 Պիւքթիքի պիւքզիք

պու պէյիթլէրի տէտիքտէն սօնրա գըզ Գանպէ-
 րէ «կէլ սէնինլէ հագըգաթ տէրեասընա տալըպ
 կէվհէրլէր չըգարալըմ» տէտի. Գանպէր տախի.»
 մատամ էօյլէ իսէ պէնիմ սուալլէրիմէ ճէվապ
 վէրիւպ պիլտիյինի սէօյլէ տէյէրէք,

ՄԼՏԸ ԳԱՆՊԵՐ

Եէմիչէրտէ կիւլսիզ նէ տիր
 Հայվանլարտա տիլսիզ նէ տիր
 Իմտի խապէր վէր պանա
 Այ իլէ կիւնէչ նէ տիր

ԱԼՏԸ ԱՐՁՈՒ

Եօգ տուր պալըղըն տիլի
 Օլմագ ինճիրին կիւլիւ
 Հարութ իլէ մարութ տըր
 Պիլմէզլէր այլէ կիւնի

ԱԼՏԸ ԳԱՆՊԵՐ

Ագլըմը ալոը պաշտան
 կէօզլէրիմ կէօրմէզ եաշտան
 կէլ պանա պիր խապէր վէր
 Քիմ սօղոու գարա թաշտան

ԱԼՏԸ ԱՐՁՈՒ

Էօզէնտիմ սէնսիզ էվէ
 Ճէվապ ալ սէվէ սէվէ

Գարա թաշտան տողանլար
Թավուս գուշուլա տէվէ

ԱԸՏԸ ԳԱՆՊԵՐ

Թանկը օլտուգսա գազի
Սէնտէն հագգըմ ալա պազի
Ա.Ֆէրին Արզու խանըմ
Խօշ պիլտին սէն պու ըազի

ԱԸՏԸ ԱՐՁՈՒ

Եէթմիշ իքի միլէթ տօլտու
Տօսթլուգ քիմէ վէրիլտի
Տիւնեատէ քիմ տիր էվէլ
Պիր քաջ էօլտիւ տիրիլտթի

ԱԸՏԸ ԳԱՆՊԵՐ

Պուենճա մախլիւգ կիլմիշ տիր
Ճիւմէսիտէ էօլմիւշ տիր
Պիր քաջ էօլիւպ տիրիլէն
Տիւնեատէ պիր ճէրճիս տիր

ԱԸՏԸ ԱՐՁՈՒ

Օլ նէ տիր քի սօղուլմազ
Սուլա պաթսա պօղուլմազ
Քէնտի տօղար անատան
Ֆագաթ ասլա տօղուլմազ

ԱԸՏԸ ԳԱՆՊԵՐ

Նիլ ըրմազը սօղուլմազ
Սուտէ պալըգ պօղուլմազ
Սուալէ ճէվապ պու տըր
Գաթըր ասլա տօղուլմազ

Պու մուամմալէրին հալլինտէն սօնրա . տահա
պիր չօգ հիքմէթլի սէօղլէր իլէ Արզու խան Գան-

պէրի մաթ իթտի . պու հալ իլէ էյլէնէրէք ագչամ
Արզու խան էվէ տէօնտիւյինտէ . վալիտէսի թէք-
րար նասիհաթէ պաշլայուպ « գըզըմ ագլընը
պաշընա տէվչիր . պու օղլանտա նէ վար , պու դա-
տար խալգ արասընտա ըէզիլ օլտուգ , սէնի քիմ
իսթէմէզ . կէլ պու սէվտատան Ֆարիլ օլ սէնի
էյի պիր ատէմէ վէրէլիմ քի , էօլէնէ դատար
պարէ ըահաթ իտէսին » եօլլու սէօղլէր սէօյլէտի
իսէտէ . պունլար Արզույա ասլա թէէսիր իթմէ-
յուպ գուլաղընա կիրմէյօրուտը . պու էսնատէ պիր
քիմսէ . Արզույը ալմաղա թալիպ օլտու , վալի-
տէսինին ճանընա միննէթ տիւշիւպ վիրմէք իս-
թէտի . վէ տիւյիւն թէտարիքի կէօրմէյէ պաշլա-
տը , Արզու պու հալի տույընճա տիւնեա պաշընա
ղընտան օլուպ , կէճէլէրի Գանպէր իլէ տէրալէ-
շիրիտի , պու մինվալ իւղրէ կիւնտիւղլէրի շատ ու
խէնտան . վէ կիճէլէրի ահ ու Ֆիղանը Ֆիրագ
աթէշի իլէ աղլար տուրուր իտի . պիր կիւն Ար-
զու խան , Գանպէր իլէ օթուրուր իքէն , կիւվէյի
թարաֆընտան ատէմէր կէլիւպ . Գանպէրէ խա-
պէր վէրինճէ . Արզու խանըն դանը պաշընա սըշ-
րայուպ . Ֆէրեատ ու Ֆիղանէ պաշլատը . Գանպէ-
րին տախի շարէսի թիւքէնէրէք պիր արզուհալ
եազըպ , օլանճա վադաայը վէ հալինի մէմլէքէ-
թին հագիմինէ պիտիրտի :

Արզու խան իսէ էվինտէ ահ ու Ֆիղան իտէրէք
ագլը պաշընտան կիտուպ պայըլա դալտը . վա-
լիտէսի վէ գօնշըլարը եանընա կէլէրէք « գըզըմ
սէնին նասիպին պու տըր կէլ աղլէմէ » տէյու
նասիհաթլար վէրմէյէ պաշլատըլար , կիւվէյինին

վէքիւրի կէլուպ ճէվապ իսթէտլիւնտէ . Արզու ճէ-
վապ վիրմէյուպ սիւքիւթ իթտի, անլէր տախի,
սիւքիւթ իգրար նըշանէսի տիր» տէյէրէք, Ար-
զույը՝ սէրմէսթ ու հայրան, վէ քէնտիւնտէն կէշ-
միշճէսինէ բէրիշան օլտուղը հալտէ նիքեան իյ-
լէտիլէր. պիշարէ գըզ տիւյիւն խալգընըն զէվք
ու ճիւնպիւշլէրի իչինտէ, քէնտիսի մէլիլ, մահ-
զուն, վէ միւքէտտէր օլուպ, ան իտէրէք իշպու
պէյթի սէօյլէտի,

Հէյ տիւյիւն պու տիւյիւն
Պաղըրմա վուրտու տիւյիւն
Հէր քէս կիւլիւպ օյնայօր
Պէնիմ եառըմ տըր պու կիւն

տէտի, Գանպէր իսէ շէհրին պէյինէ արզուհալը
վէրուպ «աման էֆէնտիմ հալիմէ ըահմ իտուպ
շանընա տիւշէնի իշլէ» տէյէրէք պէյին այագ-
լարընա գաբանտը. վէ արզուհալըն իչինէ եազը-
լան սէօյլէրի լիսանէն տախի իֆատէ իթտի. վէ
աշգ աթէշի իլէ ճիւյէրինին քէպապ օլտուղընը
պիլտիրտի, պէյ տախի արզուհալի օգուեուպ տէր-
տիմէնտին հալինէ վագըֆ օլտուքտա. աշգ ա-
նըն տախի պաշընա կէլմիշ օլմաղըլա, Գանպէրին
հալինէ զիեատէսի իլէ աճըյուպ տէրագապ եա-
նընա ատէմլէր գաթտը. վէ շարուգ վարըն գը-
զըն վալիտէսինի թէքտիր իտին, վէ գըզը տախի
Գանպէրէ ալը վէրին. վէ հէր նէ մէսարիֆ օ-
լուրսա կէլուպ պէնտէն ալըն» տէյու էմր իյլէտի,
վէ Գանպէրին մայիշէթինէ էլ վէրէճէք գատար
մաաշ թախսիս իտէրէք անը տախի պէրապէր

կէօնտէրտի, պիրտէ պունլար չավուշ իլէ պերապէր
կիթմէքտէ օլսունլար, Գանպէր հալինի իֆատէ
իտուպ պէյտէն էմիրնամէ ալրնճայա գատար չօգ
կիւնլէր կէչմիշ օլմաղըլա, նիքաս հ վէ տիւյիւն
օլմուշ պիթմիշ իտի. պունլար շէհրէ կէլտիքլէրին-
ատէ. կէօրտիւլէր քի պիր գօճա գարը ղէրտէ բի-
լավ ալմըշ կիտէյօր, չավուշ մէզպուրէյէ խիթա-
պէն « վալիտէ պունը նէրէտէն ալտըն » տէյու
սուալ իտինճէ, գարը տախի, « Արղու խան տէրլէր
պիր գըզ վար անըն տիւյիւնինտէն ալտըմ » տէ-
տիքտէ. տէրտիմէնտ Գանպէր պու սէօզի տույար
տույմազ ճիյէրի բարէ բարէ օլուպ. ագլը պա-
շընտան կիթտի. վէ հէման պայըլա գալտը:

Չավուշ, շէհրին պէյինէ կիտուպ տա վուգույի
հալի պիլտիրէճէյինի: վէ գըզը ճէպրէն ալաճա-
ղընը Գանպէրէ պէյան իթտիքտէ. Գանպէր տա-
խի « աման չավուշ էֆէնտի. զաթէն պիղիմ թա-
լիյիմիզ եօգ տըր. պու իշ օլմուշ պիթմիշ տիր.
վէ շիմտի Արղու պիր պաշգասընըն զէվճէսի օլ-
մաղըլա, նասըլ օլուր տու էլին գարըսընը ճէպրէն
իսթէյէպիլիրիզ. պիր քաշ կիւն էվէլ օլայըտը
տէտիյին միւմքիւն օլապիլիր իտի ամմա. շիմտի
օլամազ. շիւնքի պէնիմ սէպէպիմէ պիր թագըմ
պի կիւնաս ատէմլէրին էգիյէթ շէքիւպ ինճինմէ-
լէրինի իսթէմէմ, պու իշտէ սապր ու թահամմիւլ
կէրէք տիր. պագալըմ այինէյի տէվրան նէ սուրէթ
կէօսթէրիր » տէյուպ սաղընը ալտը. վէ ահ ու էնին
իլէ աղլայարագ Արղունըն էվինէ կիթտի կէօր-
տիւքի. պիր գատըն Արղու խանըն եիւզ եագըսընը
եագար. քիմի չալար. քիմի օյնար. քէնտի տախի

չալղըճըլարըն եանընտա օթուրտը. Արզու խան,
Գանապէրի կէօրիւնճէ զայագըլ օլուպ էլէրի իլէ
եիւզիւնի գարատը. վէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղ-
լամայա պաշլատը. տէրտիմէնտ Գանապէր. Արզու
խանը պէօյլէ մէլիլ մահզուն կէօրտիւքտէ էշարէ
պաշլայուպ,

Ալ գաֆթանը պօյունճա
Չալղըճըսը էօնիւնճէ
Թէզճէ եազըն եիւզիւնի
Կէօրէմ Արզումը տօյունճա

պէյթիւնի սէօյլէյիւնճէ, Արզու խանըն եիւզիւնի
եազան խաթունլար Գանապէրի հիչ թանըմատըլար,
պիրտէ Արզու խան. պու պէյթի Գանապէրտէն
իշիտիւնճէ. պիւլպիւլ կիպի աղազէ կէլուպ հէ-
ման քէնտիտէ պէյթի սէօյլէմէյէ պաշլատը,

Ա.Լ.Տ.Ը Ա.Ր.Զ.ՈՒ

Եարընտան օլան խազին տիր
Սէօյլէ Գանապէր վագթի տիր
Ղայրի քիմսէ իրմէսիւն
Կէօյսիւմ Գանապէր թախտի տիր

տէտիքտէ. տէրտիմէնտ Գանապէր տախի. աշիւֆ-
թէսի օլտուղը Արզու խանտէն պու պէյթի իշի-
տիւնճէ ահ իտէրէք պագալըմ'նէ աէտի,

Եաղմուր եաղար գար իլէ
Եարիմ օյնար եար իլէ
Եար իլէ կիտէր քէնտի
Պէնի ալտատըր տիլ իլէ

Ա.Լ.ՏԸ Ա.ՐԶՈՒ

Տօղրույէմ թանկրը հագգը
Սէնսին ճանրմըն խասը
Էօմրիւմ կիւնիւմ թիւքէնսին
Օլուրսամ սանա ասը

պունլար պիրպիրլէրի իլէ նազու նիւազտէ իքէն
տիւլիւն խալգը, կէլին ալմաղա կէլտիլէր, հէման
Գամպէր եէրինտէն գալգուպ սազընը էլինէ ալ-
տը. վէ Արզու խանըն սէվտասյըլա տէրունի
ճուշ իտուպ պագալըմ նէ սէօյլէտի.

Եատ գիլի չըգսըն արատէն
Գայտըմը կէօրսիւն եարատան
Պու տէրտէ գիմ գաթլանուր
Էօգիւմ սէնտէ տրզուխան

տէյուպ սէօգիւն թէմամ իլլէտի. Արզու խան Ֆէր-
եատ իտէրէք աղլամայա պաշլատը, վալիտէօի
եանընա կէլուպ «գըզըմ աղլընը պաշընա տէվչիր
էլէմ չէքմէ պին սէնի խալի պըրագմամ, այտա
պիր քէրրէ եօգլարըմ, նէ չարէ պիր շէյ տիր օլ-
տու, էլլէրի իւղէրիմիլլէ կիւլտիւրմէ» տէտիքտէ,
Արզու խան պու սէօգիւ անասընտան իշիտուպ,
հէման եիւղիւնիւ չէվիրտի վէ պու պէյիթի
սէօյլէտի,

Թէերէթմէ եարէլէրիմ
Քէնտիմի բարէլէրիմ
Եօքտըր արու զայրէթիմ
Եիւղիւմիւ պէն գարէլէրիմ

տէյինճէ, վալիտէսի տախի աղլայարագ պու պէյ
թի սէօյլէտի

Չօգ սընամըշըմ էօզիւն
Տօղրու տըր հէր պիր սէօզին
Գըզ պէնի ութանտըրմա
ագ օլսուն պարի եիւզիւն

տէտիքտէ, անտէն Արզու խանը թաշրա չըգար-
տըլար, պիչարէ տէրտիմէնտ Գամպէր տախի, Արզու
խանըն էօնիւնտէն կիտէրէք անա խիթապ իտիպ
պագալըմ ճանու կէօնիւլտէն նէլէր սէօյլէտի,

Նէ կիւզէլ աթ սիւրէրսին
Պէնիմ քէտէրիմ արարսըն
Արզում սանա էմանէթ
Գաթի նազիք թութարսըն

տէտիքտէն սօնրա, Գանպէր աթըն էօզէնկիսինէ
եարըշուպ պագալըմ օվաքըթ նէ սէօյլէտի,

Հէյ զէնճիլէր զէնճիլէր
Սէրխօշ օլուր պէնկիլէր
Արզու խանըն թօբուղըն
իւնճիթմէն իւզէնկիլէր

պունլար տախի Արզու խանը աթա պինտիրուպ
Գանպէր տախի պէրապէրճէ կիտէրէք պու պէյ-
թի սէօյլէյօրտը,

Արզու խանըմ աթլանտը
Եիւրէք բէքճէ գաթլանտը
Արզու խանըմ նէյլէյիմ
իշթէ զէման թիւքէնտի

ԱՆՏԸ ԱՐՁՈՒ

Պէն պիր զարիպ թուրնայլմ
միւրատրմա էրմէյիմ
Պիր թանէճիք խուրմէյլմ
Միւրատրմա էրմէյիմ

ԱՆՏԸ ԳԱՆՊԵՐ

Եէլ էճէր գուր սիւրիւլիւր
Տիւնեա պաշրմա չէվրիւլիւր
Սանա տէրիմ Արզու խաննմ
Եօլ պուրատա այրըլուր

տէտիքտէ, պիրտէ կիւլէյի գարշու չըգուպ, Ար-
զու խանը Գանպէրին կէօզիւ էօնիւնտէ գու-
ճագլայարագ կիրտէկ օտասընա կէօթիւրիւնճէ.
տէրտիմէնտ Գանպէրին, տիւնեա պաշրնա զըն-
տան օլարադ արթըգ սապրէ մէճալի գալմատը.
վէ կէրի տէօնիւպ Արզու խանըն սէվտասը յըլա
տաղլարա տիւշտիւ, վէ ահ իտէրէք պու էշարը
սէօյլէտի.

կէլտիմ խօրասան էլինտէն
Եանտըմ աղեարըն տիլինտէն
Հալիմտէն պիր պիւլիւր եօգ
Գօգմատըմ արզու կիւլիւնտէն

Իշթէ պէն կիթտիմ արատան
Գայտըմը կէօրսիւն եարատան
Պագմայուպ պէն արտըմա
Չըգամ կիտէմ պուրատան

Գանպէր պու պէյիթլէրի սէօյլէյէրէք տաղլարտա
կիճէ կիւնտիւզ եաս ու մաթէմէ զարք օլուպ,

ահու էնին իլէ պուհնճա զէման մուրուր էյլէտի .
պէրի թարաֆտան Արզու խան տախի Գանպէրին
սէվտաւրյըլա ալլէյուպ պիհուշ օլտու, վէ թաամ
տախի եէմէյէրէք ույգուսու քէսիլտի, դօճասը
օլաճագ տէրտիմէնա տախի պիզար գալարագ,
ախէր պիր կիւն նագ իլէ պու պէյթի սէօյլէտի:

Արզու եիւզիւն կէօրսէմ
Շէֆտալինի տէրսէմ
Վիւսուլին շիւքրանէսի
Ճանըմը գուրպան վէրսէմ

Ա.Ն.Տ. Ա.Ր.Չ.Ո.Ի.

Կէլմէյէ իտին պաշա
Տիշ պիլէմէ գանըմա
Հալիմտէն քիմսէ պիլմէզ
Գըյարըմ թաթլը ճանըմա

Ա.Ն.Տ. Գ.Օ.Ճ.Ա.Ս.Ը.

Խօշ կիտէլիմ արատան
Գայարմ կէօրիւր եարատան
Արզու նիչին քաչարսըն
Պէն մի կիտէմ պուրատան

Ա.Ն.Տ. Ա.Ր.Չ.Ի.

Հէյ թաթարլար թաթարլար
Միսք ու անպէր թութարլար
Հէպ պէյլէրին եանընա
Միսքու անպէր գաթարլար

ԱԼՏԸ ԳՈՃՁՍԸ

Արզու միւրվէթ քեանիսին
 Պու հիւսնիլէ ճանանէսին
 Պէն սէնին հէլալընէմ
 Աճէպ էլտէն նէ ումարսըն

ԱԼՏԸ ԱՐՉՈՒ

Կէօյնիւմ էլէմլի տիր կիւլմէզ
 Սէնտէն զայրի քիմսէ պիլմէզ
 Իքի ճիհան պիր օլսա տա
 Արզու սէօզիւնտէն տէօնմէզ

տէտիքտէ, օլ վազըթ կիւլվէյինին անասը պու
 հալէ վազըթ օլուպ տայիմա նասիհաթ իտէր իտի,
 դօճասը տախի, էլպէթտէ պիր կիւն ազլը պա-
 շընա կէլիր տէ պանա թէսլիմ օլուր տէր իտի,
 Արզունըն տախի Գանպէր հազգընտա օլան աշգ
 ու մուհապէթի կիւն պէ կիւն արթըպ ահ ու է-
 նին իտէյօրուտը, պէօյլէճէ դօճասըյլա կեան
 մուհավէրէ կեան միւճատէլէ իտէրէք կիւնլէրի
 կէչիյօրուտը, կիւնին պիրինտէ էրի օլաճագ ա-
 տէմ խասթա օլուպ, ախէր քեար էճէլ եէթիչէ-
 րէք ախրէթէ ինթիգալ էյլէտի, հասըլը քէլամ
 մէրգում, էլինի Արզունըն իւզէրինէ տօզունտուր-
 մագսըզըն, վէ եիւզիւնին քէրտէսինի գալտըր-
 մագսըզըն էօլտիւ կիթտի:

Պատէհու Արզու խան գըզ օղլան գըզ իքէն
 նիքեանընը վէրտիլէր, վէ պիր քիրաճը պէյկիրի
 իլէ մէմլէքէթինէ կէօնտէրտիլէր, պունլար կէ-
 լիւր իքէն՝ մէրվան էլինին սէյրանկեանը օլան
 մահալէ կէլտիքլէրինտէ պագտըլար քի, հէր քէս

սէյրէ չըզուպ սօղուգ սուլար պաշլարընտա, վէ
իրմագլար քէնարընտա ղէվգ ու սէֆա իտիյօրլար.
Գանպէր տախի սահրալէրէ չըզուպ պաղէն օլ
մահալէ կէլմէք միւթաթ իթմիշ օլուպ, էքսէրի
օլ ապը ըէվանըն էթրաֆընտա էյլէնիր իտի, Ար-
զու խան տախի օլ մահալէ կէլիւպ պիր քաշ կիւն
իսթիրահաթ իթմէք նիյէթի իլէ օրասընը գօնագ
իթտի:

Պիր տէ պիչարէ Գանպէր, եինէ կէլիւպ օլ մա-
հալտէ Արզու խանը կէօրիւնճէ, աշգ տէրեասընա
ղարգ օլուպ, տէրունի տիլտէն վէ ճան ու կէօ-
նիւլտէն ահ ու ֆէրեատլէր վէ ֆիղանլէր իտուպ
ասլա քիմսէյէ պագմայարագ սագ չալար, պիւ-
լէնտ ալագ իլէ ահ ու էնինլէր իտէր իտի, պիր
տէ Արզու խան Գանպէրի կէօրտիւքտէ, քէնտինէ
պիր աշինալըգ ըահիեասը կէլմէքլէ, եէրինտէ
տուրամաղ օլուպ քիրաճըլարա «եահոն պէն պու-
րատա պիրինի սուալ իտէճէյիմ, սիգ քէ, ֆինիզէ
պագըպ էյլէնին» տէյուպ, տէրագապ Գանպէ-
րին եանընա կէլտի. տէրտիմէնտ Գանպէր Ար-
զույու կէօրիւնճէ պէնզի սօլմաղա պաշլատը,
Արզունըն արթըգ սապրէ մէճալի գալմայուպ հէ-
ման Գանպէրին պօյնունա սարըլտը, Գանպէր տա-
խի Արզու խանըն թուրուճ մէմէլէրինի սըգմաղա,
վէ շէֆթալիլէրին օլմուչընտան եէյուպ լէպլէրի-
նի էմմէյէ պաշլատը, պիր զէման պու հալ իլէ
մէսթ ու հայրան օլուպ եաթ տըլար, պիր վագըթ-
տան սօնրա ագըլլարը պաշլարընա կէլիւպ պագ-
տըլար քի եանլարընտան աթ ղայպ օլմուշ, Արզու
խանըն էլի Գանպէրին պօյնունտա, վէ Գանպէրին

էլի տախի Արզու խանըն մէմէլէրինտէ գալուպ ,
իքիսի պիր պիրինէ սարըլարագ պիր ճէսէտ կիպի
օլտուղու հալտէ էճէլ շէրպէթինի նուշ, վէ միհ-
նէթը տիւնեայը Ֆէրամուշ իթտիլէր :

Իշթէ էյ եարանը վէֆատար , պու իքի աշըղը
մաշուգ սատըգ պիր մուհապէթ իլէ պու հալտէ
էօլէն քիմսէլէր տիր , շիւքիւր իքի հասրէթ պիր
պիրլէրինէ միւլագի օլտուլար տէյուպ , աճէլէթէն
վալիտէսինէ խապէր վէրմէք իչին ատէմ կէօնտէր-
տիլէր , պիր տէ պիչարէ վալիտէսի կէլիւպ պուն-
լարըն եանընա վարտը կէօրտիւ քի , անլէրին օլ-
տուգլարը մահալ սու իչինտէ տիր , վէ եանլարը-
նա վարուպ պիրիպիրլէրինէ սարըլմըշ օլտուգլա-
րը հալտէ տիւնտէն պէրի վէֆաթ իթմիշ օլտուգ-
լարընը բայէլ այն կէօրտիւ , հէման պիչարէ դա-
տընճըղագ խալգտան ալ իաուպ սինէսին չաք
իթտի , վէ աղլայարագ պու իքի սատըգ աշգ ու
մաշուգըն ճէսէտլէրինի պիրիպիրինտէն այըրմաղա
չօգ չալըշտը իսէ տէ , պիր միւմքիւն մուվաֆֆագ
օլամատը , օլ վագըթ քէլամէ աղագ իտէրէք «ի-
լահի , պունլար պիրիպիրլէրինտէն նասըլ այըրը-
մայօրլար իսէ , պէնի տախի պու սատըգ գուլա-
րընտան այըրմա» տէմէքլէ տէրունի տիլտէն պիր
ահ չէքտի , վէ պի հիքմէթ ուլլահը թաալա հէ-
ման օլ անտէ ըուհուընը թէսլիմ իթտի :

Մահալի մէղքիւրտէ պուլուճան քիմսէլէր , պու
հիքմէթ ի հալէ միւթէհայըր օլարագ , վալիտէ-
սինին ճէսէտինի եայգատըղլարը կիպի Արզու իլէ
Քանպէրին մուպարէք ճէսէտլէրինի տախի եայ-
գամագ իսթէտիլէր իսէտէ , միւմքիւն օլամատը .

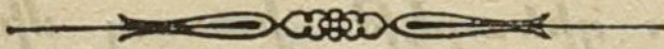
վէ իւլէմալէրին վերտիյի ճէվապ իւզրէ, Արզու
իլէ Գանպէրի վալիտէսինին եանընա տէֆն իտէր-
քէն, իքի ատէթ կիւվէրճինլէր մէզարտան չըգըպ
հէվայէ ուչտուլար:

Օրատա հազըր պուլունան քիմսէլէր, պու հա-
լին հիքմէթինի ալիմլէրտէն սուալ իթտիլէր, ա-
վիմլէր տախի ճէվապ վերտիլէր քի, պունլար շէ-
հիտլէր, վէ հէմհասրէթլէր օլմաղլա ճայիզ տիր
քի, պունլար վէլի օլալար, եախօտ գըրգլարա գա-
րըչալար, տէյու ճէվապ վերտիլէր, շիմտի օնլար
մէզքիւր ատատա մէրֆուն տըրլար, վէ մահալի
մէզքիւր աչըգը սատըրգլարըն զիեարէթկեանը
տըր. չօգ քիմսէլէր, պու իքի եարը վէֆատարըն
մէզարլարընը զիեարէթ իտուպ միւրատլարընա
նայիլ օլմուչլար տըր:

Իշթէ պու գըսսէտէն միւրատ հիսսէ օլմաղլա,
տէրտը մուհապէթ իլէ սուզան օլմագ վէ էլէմլէր
չէքէրէք, ճէնապը վաճիպ էլ վուճուտ հազրէթ-
լէրինին սէվկիլի գուլլարը օլմուչլար տըր, կէրէք
ղարպ, կէրէք բում, վէ կէրէք հինաի, ճիւմլէսի
տէ, լէյլա իլէ մէճնունը մէտհ ու սէնտ իթտիք-
լէրի կիպի, պունլար տախի մէտհ ու սէնայէ շա-
յան իքի սատըրգ աչըգ վէ մաչուգէ տիրլէր, հէ-
ման ճէնապը հագգ ճիւմլէմիղի տիւնեա վէ ախ-
րէթ, քէմալի ըրգ ու սաատէթլէ պէր միւրատ
իյլէսին, Ս.մին:

Էլպէթ տիւնեա ախրէթ աչըզը սատըզ
Օլուր եարատանըն լութֆունա լայըզ
Աչըզ իսէն սատագաթտէ գայըմ օլ
Մէրտլիք իլէ սէսլաթընտա տայըմ օլ

Թաքիմ սէնի իտէ ճէնապը խիւտա
Լութֆըլա վասըլը ճէնէթի ալա
Շօլ իսմի ազամը տայըմ զիքը էլէ
Պու ֆանի տիւնեայը հէր տէմ ֆիքը էլէ

Bibliothek der
Deutschen
Morgenländischen
Gesellschaft

D. Fa

2630

100

3/1

ULB Halle
002 130 467

